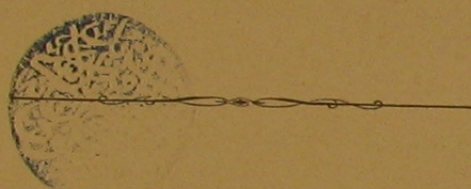

کربد لہائی اسلامیه ی محبائی منفقہ مخصوص

سید محمد علی بن محمد بن محمد

نسخہ فوق العادہ سی

معارف نظارت جلیله سنک فی ۲۶ صفر سنہ ۱۳۱۵ و فی ۱۵ تموز سنہ ۱۳۱۳ تاریخ
و ۴۳ نومرو لی رخصتنامہ سی حائزدر

استانبول

(محمود بك) مطبعہ سی — باب عالی ہوارندہ ابوالعزیز جادو سنہ نومرد ۷۲

۱۳۱۵

اخلاق

خلق ایلله اختلاط والفتك فوائد وثمراتی

حقننده بر قاج سوز

انسان، بالطبع مدنیدر. بالطبع مائل انس
والقدر. تك وتنها كندی باشنه یاشایه من و عزت
نشین انفراد اولدینی حالد حوایجی باشاره من.
بلکه حاجات ذاتیه و لوازم حیاتیه سنده و مقتضیات
شئون و خصوصیات احوالنده ناس ایلله رابطه دار
مخالط و معاشرت اولق ضرورت مبرمه سنده در.
ناس ایسه ایجابات احکام خلقت و تجلیات
استعدادات فطرته اشکال متنوعه و اصناف مختلفه
اولوب هریری بر طبیعتله مفسور و او طبیعت
فطریه ایلله یکدیگرندن ممتاز اولقله برابر آنك حکمه
توفیق مشی و حرکت مجبوردر. بونلرك ایچنده
ایسی ده وار، فناسی ده وار، کریمی ده وار، لئیمی ده
وار. هر جنس کندی جنسنه طبعاً سرعتله منجذب
و همجنسنگ معاشرتیله منشرح و مطمئن اولور.
شو حقیقته کوره انسان، بو عبرتخانه هستیده
دائماً ایکی قسم خلق آراسنده متجاذب و پویاندر.
بر قسمی الجای احوال ضروریه ایلله معاشرتیله
مجبور و دیگری اخلاق و اطوارده تقارب و مقاصد
و افکارده تشاکل و تجاذب حیثیتله صحبت
و مواسستلرندن طبعاً محظوظ و مسرور اولدینی
آدملردرکه بونلردن هریکی قسمیله کندی احوال
ضروریه و مقتضیات طبیعیه سی اوزرینه مشی
و حرکتده مضطر و بی اختیاردر.
بناءً علیه مرد عاقل، دائماً ضروری اولان
ایشلرینی قدر و اهمیت اصلیه لری نقطه نظرندن
مشمول نگاه تقدیر ایدرک و میزان احتیاج ذاتیسیله
موازنه ایلدرک هر نه وقت فرصت بولورسه انتهاز
و استکمال ایدر.

هر نه ایسه مقصود من صرف بر حقیقت تاریخیه
عرضندن عبارت اولدینی جهتله احوال حاضر و دن
بحیث لزوم یوقدر. مهد مدینتک نرمسی اولدینی
اکلاسلدی یا؟ بناءً علیه قدر شناس اوروپا
یونانستاندن اول مدینتک طوغوب یتشدیکی یرلری
تقدیس ایتلیدر. یا (باز آمپر) زماننده مناسه تر
کوشه لرنده، شوراده بوراده قالان آثار قدیمه
یونانیه ایادی اسلامیه یه کچمش و بونلره بالخاصه
تورانی و ایرانیلر معرفتله عربجه یه نقل، تحشیه
و تفصیل و تنقیح ایدیلرک ترقیات مدنییه بحق
خدمت و زمامزه قدرده محافظه سانه صرف همت
ایدلمشدر.

اوروپایه ماده بر شی قزاندر میان محاربات
صلیبیه مدینت اسلامیه نك اورایه انتقاله باعث
اولدینی کبی اندلسک متروک کندن ده طعمه ارباب
تعصب اوله میانلر و سائرده هپ اوروپاده قالمش
اولدیغندن قدر شناسانه برشکران لازم ایسه ایشته
هیئت جلیله اسلامیه یعنی الهی بر قانونی،
انسانیت پرورانه بر مدینتی اولانلره ایدلملیدر. بو
حقیقتی ایسه اوروپاده اکلامیان یوق دکل، بحمد
تعالی چوقدر.

شومقه الهیه خاتمه و یرمزدن اول شونی ده
عرض ایدم. کرك اسلامق، کرك تورکلک،
کركسه عثمانلیق نامنه تاریخلرده برچوق مفاخر
بولور. فقط اونلری وجوده کتیرن اسلامانی
رحمتله یاد ایتک، بزم ده کرك اونلره و کركسه
ایچنده یاشادیغمن اون دردنجی عصره لایق بر
حالد بولمقلغمزه چالشق بورجزددر.

نجیب عاصم

مختار بك افندی

ومادةً ومعناً دو چارلوم وعتاب اولور .

مسلمدرکه انسانک اوغرا دینی شر و خطر ،
بیکنه لردن دکل اکثریا کریم بیلدیکی آشنالردن
ظهور ایدر . یا آشنالری لئیم اولور ایسه مخاطره نلک
پره سه سی دوشونلملیدر . بناءً علیه ضروریات
امور سائقه سیله اخلاق لئیمه اصحابنه وقوع بوله جق
مراجعت ومقارنت ، اختلاط ومعاشرت دائمه
درجه سنه کلامسنه اعتنا وهمت اولنملیدر .

اما انسانک مونس غمکسار ورفیق پایدار
اتخاذ ایده جکی آدمه کلهجه محققاً بیلنملیدرکه

انسانک ضروریات امور یچون سیرت وسیررتی
بیلمدیکی ویاخود مشروع وممدوح طور وحالده
کورمدیکی اشخاص ایله وقوع بوله جق معاشرت
واختلاطنده اتخاذ ایده جکی قانون حکمت ایشته
بودر . زیرا اخلاق ، تأثیرات انعکاسیه ایله برندن
دیگرینه کچر وطبایع دخی دوام اختلاط ایله
سریان ایلر .

انسان ، اونه کی بروکی ایله تمادی معاشرتندن
چوق کره فرقه وارمقسزین رذائل اخلاق ،
وقبایح طبایعک سریانی ابتلاسیله نفسنده مصاب

محققدر که ایکی شخص بدسیرتک آرمسند
مناسبت ظاهره ایلہ اتفاق واتحاد وعلامت الفت
ووداد بارز اولسه بیلہ بو اتحاد ووداد، صرف
ظاهرده وبادی نظرده اولوب باطنده ایسه
هرایکسی یکدیگرینه بغض ونفرت ایدر.

زیرا یوقاریده دیدیکمز وجهله نفوس بشریده
مضمر و مکنوز اولان اخلاق، حقیقت اصلیه لری
اوزرینه تعنیکاه فعله چیقملری فرض اولنسه
هپسنگ محمود و مدوح اوله جقلرنده اشتباه یوقدر.
بو حکمته مبنیدر که بخیل، جامعه نخل ایلہ ظاهراً
کندی کی بر بخیل و خسیسه اظهار میل و الفت
ایتسه بیلہ طبیعت اصلیه سنده مجبول اولوب ابراز
اثر فعلیسندن ضعیف وعاجز اولدینی خلق کرم
سائقه سیلہ باطناً بغض ایدر. اما جوانمرد کریمه
اوله دکل. اگا باطناً دلدادۀ تعظیم و حرمت
وبلکه نفسنده رابطه دار عشق و محبت اولور.
زیرا محبت، قلبدن انبعاث ونشأت ایدر.

ایمدی بخیل، نفسنده مضمر اولان صفت
کرم ایلہ کریمی سور. جبین، نفسنده مکنوز
اولان خلق شجاعت مناسبتیلہ شجیع و بهادره
محبت ایدر و هلم جرا.

شو حاله کوره سلامت دارینی آرزو ایدن
عادل دائماً کدایم اخلاق و محاسن افعال ایلہ
موصوف و مشغول اولانلرله عقد رابطه دوستی
و محبت و آنلرک اخلاق مدوحه سی کندی نفسی
ایچون مذهب و مسلک اتخاذه همت ایتلیدر.
مأمولدر که صحبت مؤثره و طبیعت ساریه لری
کندیسنه بهره بخش منفعت اولور. زیرا افکار،
بر برینه معین و مدد کاردر. حدیث شریفه ثابت
اولدینی اوزره انسان، دوستک مسلک و مشربی
اوزرینه در. بقاء علیه کیمکله دوستلق ایتدیکنه

انسانک سائقه محبتله معاشرت پیدا ایتدیک آدم،
هویت ذاتیه و ماهیت فطریه سنک آینه اعتباریدر.
انسان، کندی نفسنی آنجق او آینه حقیقت
نمای عبرتده کورر وناس آراسنده ده او آدمک
حال و شانیه معروف و مشهر اولور.

لا تسئل عن المرء واسئل قرینه

ان المقارن بالمقارن یقتدی

آرتق انسان، کندی نفسی ایچون یار و مصاحب
اتخاذ و اختیاری خصوصنده دائماً شو حقیقی
درپیش نظر امعان ایلملیدر. شوراسی معلوم
اولمیدر که، انسانک افراد آفریده دن هر فرد ایلہ
وعلى الخصوص ابناء جنسیله برر مناسبت مخصوص.
صه سی واردر. او مناسبت دلالتیلہ هر برینی طایر
و او مناسبت مقتضاسنجه هر بریلہ انسیت و ائتلاف
ایلر. بو مناسبت قوتلشدکجه آشنالق آرتار،
آشنالق آرتدقجه انسیت زیاده لشیر. اشته بو مناسبت
و معرفت و بوانسیت و الفتک متعلق اولدینی
اشخاصک حال و شانی، انسانک کندی شان
و حالنک ترجمان حقیقت بیانی اولمش اولور.

روشن نظران عرفان نظرنده خفی اولمدینی
اوزره ایکی کشینک بیننده کی مبنای مناسبت،
اخلاق فطریه لرندن عبارتدر. اخلاق ایسه غریزه
فطرتدن وزاویه قلبدن مفارق اولدقجه حائر
صفوت و مدوحیتدر.

ایمدی عبد موفق الہی اوکشیدر که اخلاق
فطریه سی، حقیقت محمودۀ کامنه سی اوزرینه مآثر نمون
و مسخ و تبدلدن محفوظ و مصون اوله. والعیاذ بالله
آمالی مطرود باب رحمت او بدبختدر که اصل
فطرتده مستحسن اولان اخلاقی مرتبه فعله کلنجه
مسخ و تبدیلہ اوضرایه.

ودوشوب قالقدیغه عطف نظر امعان ایلملیدر .
انسانک اخلاق حسنه صاحیله انس وائتلافه
نصل رغبت واهتمام ایتیمی واجب ایسه ارباب
حق و بلاهتک صحبت و محبتدن ده اونستیده
صاقتمی الزمدر . زیرا احق ، کندی دوستنه
فائده بخش اولمی استیدیکی حالد ضرر ویرر .
اعانه ایتیمی کی آرزو ایلدیکی حالد آنی خطرکاه
خذلانه دوشورر ، عدو عاقل البته صدیق احمقدن
خیرلیدر . امعان نظر تفکر ایدیلیرسه تحقق ایدرکه
انسان ، عقلی دشمنندن ، احق دوستندن ده ازیاده
مأمون الفائله در . زیرا عقل فن واحددر ، عقل
ایچون طریق بردر . بویله اولدیغیچون دشمن
عافک احوال و حرکاتی تحت ترصد و ابتصاره
آلنه بیلور . اما حق و جنون ، درلو درلودر .
یوللری ده مختلف و متنوعدر . بناء علیه احق
دوستک ترصد افعال و معاملاتی ایچون طریق
سهولت یوقدر .

حاصلی انسان ، دائما پیرایه دار محاسن خصال
اولان اخوان صدقه ملازم و همزبان اولملیدرکه
راحت یاشایه بیاسون . زیرا صادق دوستلر زمان
صفا و مسرتده زینت و بهجت و وقت ابتلا و محنتده
قوة الاصل معاونتدر . مع هذا انسان ، هر دوست
اتخاذ ایتدیکی کیمسه بی اسرار ذاتیه سنه مطلع
و محرم قلماملیدر و محتاج تأمل و تفکر اولان
امورنده آنجیق حقدن خوف و خشیت ایدنلرله
تعاطی فکر و مطالعه ایتلیدر .

انسان ، صحبت خلقه میلان ایدنجه شول
عالیهت و صاحب فتوه مصاحب اولملیدرکه هر حال
وکارده آنی حفظ و صیانت و احتیاجه دوشدیکنده
استطاعتنه کوره کندیسنه معاونت ایدر . و بر امر
خیره تشبث ایتدیکی حالد اوده آنکله برابر الی

اوزاتیر ، آندن بر حسنه صادر اولورسه نقطه
نظر تقدیر و برسیئه کوررسه تسامح و تعمیر ایلر .
او یله بر پا کیزه فطرت دوست اتخاذ اولملیدرکه
ارقداشی محنتده حوادث کونیله اولدیغنده کندیسنه
نقد و مالیه ، جاه و اقبالیه اظهار مواسات ایدر .
حاجتی دیکرینه حواله ایتیمه رک کندی نفسیه
استکماله چالیشیر ، بوکون قابل اجرا اولان
مقصودینی فردایه تعلیق ایتمز ، لطف و همتندن
طولای امتنان ایتیمک شویله طورسون ، کندیس
آنک معاونتی قبول ایتدیکی حیثیتله منتدار اولور .
کندی نفسنده دوستک خیردن بشقه بر حال
و معامله سنی یاد و تخطر ایلمز و لسانیه دوستنی
آنجیق خیرایله آکار . محبت ، لساننه نصل خیردن
بشقه برشی سویلتدیرمکه مانع ایسه کوزینه
وقولاغنده او یله جه پرده کش حیلوت اولوب
آرقداشندن شر اولق اوزره ، نه برشی کورر نده
ایشیدیر . کوروب ایشتمه بیله کندی نفسنه
وعیوبنه باقوب و مرتبه کمال انسانییه وصولدن
کندی عجزینی ده دوشونوب بوبابده آرقداشی
معذور کورر ؛ دینلیرسه که بواوصاف ایله موصوف
دوست اندردر ، اوت ، کبریت اهردر . ای انسان ،
اگر او یله بر محب صادق اله کچیرر ایسه ک دست
همتگی دامن محبتندن چکمه وسکا ابراز ایتدیکی
مأثر جمیله درجه سنده و بلکه آنک فوقنده کندیسنه
مقابله کوسترمکه چالش . بوصفته آرقداش
بوله میه جیق اولورسه ک او حالد سن ایکی قسم
ناس آراسنده قالورسا ک که بر قسمی یوقاریده
دیدیکمز کی الجای مصاحتله معاشرتلیینه مجبور
اولدیغک کیمسه لردر . دیکری صنوف سائر
بشردر . بویکی قسمک احوال و درجانه و استعدادت
و احتیاجانه کوره اقتضای حال و مصاحتله متناسب

عزیزان حکمت، همده جمعیت بشریه خدمت
خصوصاً اترنمای همت اولمش اولورسک که
بونقطه نظر دن ایکی شرف و مزیتی بردن احراز
و مقتضیات انسانیه کی اثبات و ابراز ایش اولورسک
ومن الله التوفیق

مکتوبی سرعسکری

مکتوبی

شعر

فرقزده قیز جفر

۱

ملکم! سوبله نیچون آغلارسک؟
سنی کیم درد ایله محزون ایتدی؟
نار فرقتله یورک داغلارسک؟
قانی یا شلر بنی دلخون ایتدی!
قیز جفر:

استرم آنه می، آه آنه جکم!

۲

ایشته یر سس کلور مشجره دن
آغلامه؛ آغلامه! آنهک کله جک
کندی کندینه
کلیر آوازه جوشش دره دن
کلور والد صادم کرچک!
قیز:

استرم آنه می، آه آنه جکم

۳

ایدور اشته لب جوده خرام
آغلامه؛ کلیمکه آماده ایش
کندی کندینه
دیکلوب ایتدی او یرده آرام
سایه سر و سر آزاده ایش
قیز:

استرم آنه می، آه آنه جکم

۴

کلور اشته شو طاغدن، سوریدن
سکا سوتلر ویرم جکدر، قوزیجی
یا کلوب مادره بکز تدم بن
او دکسه ینه صبر ایت آزیجی

هر قسمنه نفسکده ذلت و کولککده خوف و هیت
اولقسزین اظهار بشاشت و تکبر و منتسز ابراز
توقیر و معاونتله برابر مسکنتسز تواضع کوستر.
دیم که بسبتون عزلتی اختیار ایله! زیرا خله کنار
تحقیق اولدینی اوزره بوکا طبیعت بشریه مساعد
اولما، قله برابر انسانک کندی نفسی خارچنده
اولان صنوف ثمانیه یعنی اولاد، ابون، زوجه،
ملک و یمین، بهیمه، جار، اجیر، اخ ایمانی و طینی به
عائد اولان حقوق شرعیه قسماً معطل و جمعیت
بشریه بورجلی اولدینی خدمت دوچار خلل
اولق لازم کلیر. شوقدر دیرم که صحبت و اختلاطک
فواندنن استفادهیه همتله برابر غوائلدن عزله
چالش. صحبتک فواندی چوقدر. نفع و انتفاع،
ادب و تأدیب، تعلم و تعلیم، مشاهدۀ احوال دن
حصول تجربه و عبرت کی امور جمله فواندنندر.
خصوصیه فائده تجربه و اعتبار بونرک اکیوکیدر.
معلومدر که عقل مسموعه مقرون اولان عقل
مطبوع آیدینلقله برابر اولان بصر کبیدر. ضیا
بولقمسزین بصر نصل ادراک اشیاده قاصر ایسه
کذلک عقل مسموعسز عقل مطبوع فائده ویرمز.
صحبتک غوائل و مضراتی ده یک بیوکدر.
آنلرده غیبت، نمیمت، یر یوزنده فساد سیمی،
استراق طبایعه حاصل اولان فساد اخلاق، فساد
عقاید، فساد عقول، فائدهسز ضیاع وقت، ضیاع
عبادت، اضاعه اموال، هتک ناموس، سفاهت
و ابتذال، سوء خلق جلیسی ایله تأذی و تأثر کی
اختلاط سببیه انسانک دوچار اوله بیله چکی
مناهیدر.

ایمدی مصاحبتک شو غوائل مضره سی
تأثیراتندن شدت اجتناب و اعتزال ایله برابر
فواندنن استفادهیه چالیشیرسک حقیقتده هم